

K. Stanowski

Notatka ze spotkania instruktorów ZHR i ZHP-1918
do wstępnego przedyskutowania najistotniejszych założeń ideowych
przyszłej, ew. wspólnej organizacji harcerskiej
Warszawa 10 marca 1991 r

Obecni:

ZHR R. Brykowski, M. Butkiewicz, J. Pastwa, K. Stanowski
ZHP-1918 K. Wiatr, M. Rohleder, U. Kret

Cel spotkania:

Spotkanie zostało uzgodnione 16 II 1990, członkowie ZHR i ZHP-1918 mieli przedstawić ideowe założenia harcerstwa, które to założenia miałyby stanowić podstawę do porównań oraz w przypadku ich zgodności podstawę do ew. uzgania ideowych założeń przyszłej wspólnej organizacji.

Program:

Uzgodniono, że na przemian ZHR i ZHP-1918 będą przedstawiały kolejne punkty do przedyskutowania. Ponieważ przedstawiciele ZHP-1918 nie przygotowali i nie przedstawili z własnej inicjatywy żadnych punktów dotyczących ideowego oblicza ew. zjednoczonej organizacji spotkanie ograniczyło się do przedyskutowania punktów przedstawionych przez ZHR (zob. Załącznik).

Przebieg i wyniki spotkania:

Ad 1. ZHP-1918 zaakceptowało stanowisko przedstawione przez ZHR

Ad 2. ZHP-1918 przyjęło stanowisko ZHR, że księża nie będący instruktorami powinni pełnić w harcerstwie wyłącznie funkcje duszpasterskie.

ZHP-1918 stwierdziło, że zgodnie z postanowieniami statutu z 1936 roku w harcerstwie powinni działać kapelani (księża-instruktorzy) wchodzący z urzędu do naczelnych władz związku i władz poszczególnych jednostek organizacyjnych.

ZHR podtrzymał stanowisko zawarte w propozycjach, stwierdzając, że wprowadzenie funkcji Naczelnego Kapelana i obligatoryjnych kapelanów dla jednostek organizacyjnych jest sprzeczne z uzgodnionymi postanowieniami punktu 1. Każdy ksiądz-instruktor może zostać poprzez wybory powołany do władz Związku. Jednak jego udział we władzach jest wynikiem zaufania, jakim obdarzają go instruktorzy i nie powinno następować z urzędu. Podstawową rolą kapłanów w har-

cerstwie jest pełnienie funkcji duszpasterskich i winny one być spełniane przede wszystkim w codziennej pracy harcerstwa poprzez udział w życiu drużyn i hufców.

Ad 3. ZHP-1918 zaakceptowało stanowisko przedstawione przez ZHR

Ad 4. Stanowisko ZHR wywołało zdecydowany sprzeciw ZHP-1918, które uznało iż:

przyszła organizacja nie zamierza podjąć starań o monopol

Przedstawiciele ZHP-1918 stwierdzili w dyskusji, iż pluralizm w harcerstwie jest szkodliwy. Obecna sytuacja wynika wyłącznie z zaszczości historycznych.

ZHP-1918 powoływał się na pozytywne doświadczenia jedności ZHP.

ZHR podtrzymał swoje stanowisko podkreślając jego ideowy charakter. Z tych przyczyn uznano stanowisko ZHP-1918 za niewystarczające. Stwierdzono, iż niezależnie od własnych poglądów na "właściwą" liczbę organizacji nie wolno ograniczać wolności wyboru czy powołania własnej organizacji harcerskiej. Nawet jeśli w przyszłości będzie istniała tylko jedna organizacja harcerska, nie należy wprowadzać administracyjnych ograniczeń wolności stowarzyszania się.

ZHR ocenił krytycznie doświadczenia ZHP lat 1918-1944. Przypomniano m.in. usunięcie z ZHP przed wojną znacznej części instruktorów warszawskich (grupa Wigier), politykę ZHP wobec mniejszości narodowych, rozbitcie ZHP na Szare Szeregi i Hufce Polskie.

Ad 5. ZHP-1918 zgłosiło zastrzeżenia do zaproponowanego przez ZHR sformułowania. Przedstawiciele ZHP-1918 uznali, że tak mocne zaakcentowanie faktu wychowywania młodzieży przez harcerstwo ku demokracji jest niewłaściwe.

ZHR i ZHP-1918 uzgodniły zapis zgodny z §5 p.2 statutu ZHR, który stwierdza, iż celami Związku są m.in.: (...)

§5.2. Wychowanie młodzieży do świadomej postawy obywatelskiej w poczuciu współodpowiedzialności za losy własnej rodziny, własnego narodu i Państwa Polskiego, w umiłowaniu wolności, demokracji oraz poszanowaniu dla poglądów innych, w poczuciu wartości i godności osoby ludzkiej.

Ad 6. ZHP-1918 zaakceptowało stanowisko przedstawione przez ZHR

Ad 7. ZHR przedstawił swoje stanowisko wobec ZHP

ZHP-1918 przyjęło do wiadomości stanowisko ZHR nie ustosunkowując się do powyższego.

Ad 8. ZHR przedstawił swoje stanowisko w sprawie zachowania integralności obecnego ZHR w procesie ew. zjednoczenia. Podkreślono, że ew. proces zjednoczenia, by uczestniczył w nim ZHR jako organizacja, musi zostać zaakceptowany przez przytłaczającą większość ZHR. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której zjednoczenie spowoduje istotny rozłam organizacyjny w obecnym ZHR w efekcie, którego nadal będą istniały 2 organizacje.

Ad 9. ZHP-1918 zaakceptowało stanowisko przedstawione przez ZHR

Ad 10. ZHP-1918 zaakceptowało stanowisko przedstawione przez ZHR

Ad 11. ZHP-1918 zgłosiło zasadnicze zastrzeżenia do stanowiska sformułowanego przez

ZHP-1918 podkreśliło państwowy charakter harcerstwa, potrzebę zachowania obowiązującego w okresie międzywojennym prawa delegowania przez Rząd 2 członków do najwyższych władz oraz sprawowania przez rząd kontroli nad organizacją ZHR. Uzgodniono następujące stwierdzenia:

a) W ramach obowiązującego prawa związek jest suwerenny wobec organów państwa. Jako organizacja wychowawcza kształtuje istotny fragment życia państwa.

b) W zakresie swoich zadań statutowych Związek stara się wpływać na kształt państwa i politykę jego organów.

(w międzywojennym ZHP i ZHP-1918: Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego deleguje 2 przedstawicieli do Naczelnej Rady Harcerskiej, Minister spraw Wojskowych, Minister Spraw Wewnętrznych Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyznaczają delegata upoważnionego do "stałej kontroli gospodarczej i programowej działalności ZHP", "delegat dysponuje prawem weta").

ZHR podtrzymał swoje stanowisko podkreślając społeczny charakter harcerstwa, jego niezależność od organów państwa i niewłaściwość praktyki włączania do władz organizacji harcerskiej przedstawicieli administracji państwowej, czy kontroli merytorycznej jej działalności przez organy ministerstwa.

Ad 12. Punkt przedstawiony przez ZHR

ZHP-1918 nie ustosunkowało się do przedstawionego stanowiska ZHR w kwestii nazwy. ZHP-1918 ma przedstawić swoje stanowisko na najbliższym spotkaniu komisji obu organizacji.

Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami uzgadniano szczegóły organizacyjne konferencji ideowej

Termin i miejsce: 21 kwietnia w Warszawie /przeniesiona na 4-5.05.
Uczestnicy: do 70 instruktorów z każdej strony. br.)

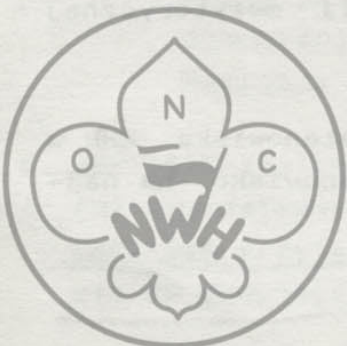
Referaty:

- a) obecna sytuacja w harcerstwie
- b) stosunek harcerstwa do Kościoła
- c) stosunek do Państwa
- d) drogi do jedności harcerstwa w Polsce

(referaty do 10 minut równoległe przygotowywane przez ZHR i ZHP-1918)

Notatkę sporządził

Krzysztof Stanowski hm

archiwum